

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра міжнародного права

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Міжнародне право»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Харків 2022

Силабус навчальної дисципліни «Міжнародне право» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 38 с.

Розробники:

Сердюк Олександр Васильович,
доктор юридичних наук, професор

Сіваш Олена Михайлівна,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Сенаторова Оксана Василівна,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Стешенко Володимир Миколайович,
кандидат юридичних наук, професор, завідувач кафедри

Тарасов Олег Володимирович,
доктор юридичних наук, доцент

Толстенко Юлія Олександрівна,
кандидатка юридичних наук, асистентка

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права
(протокол № 9 від 30 червня 2020 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри міжнародного права
(протокол № 10 від 31 травня 2021 р.)
(протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Стешенко Володимир Миколайович,
кандидат юридичних наук, професор

Дані про викладачів

Назва навчальної дисципліни	Міжнародне право
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Викладачі	Стешенко Володимир Миколайович – завідувач кафедру, кандидат юридичних наук, професор; Сердюк Олександр Васильович – доктор юридичних наук, професор; Тарасов Олег Володимирович – доктор юридичних наук, доцент; Сенаторова Оксана Василівна – кандидатка юридичних наук, доцентка; Сіваш Олена Михайлівна – кандидатка юридичних наук, доцентка; Галан Вікторія Олександрівна – кандидатка юридичних наук, доцентка; Аббакумова Дарина В'ячеславівна – кандидатка юридичних наук, доцентка
Контактний телефон	057 704-92-19
E-mail	v.m.steshenko@nlu.edu.ua o.v.tarasov@nlu.edu.ua ol.v.serdyuk@nlu.edu.ua o.v.senatorova@nlu.edu.ua o.m.sivash@nlu.edu.ua v.o.galan@nlu.edu.ua d.v.abbakumova@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	

Анотація навчальної дисципліни

«Міжнародне право» є однією з базових навчальних дисциплін при підготовці фахівців за спеціальністю «Право». Одночасно воно виступає особливою правовою системою, головне призначення якої полягає в забезпеченні міжнародного миру та безпеки, сталого розвитку міжнародного співтовариства в політичній, економічній, духовно-культурній та інших сферах діяльності. У межах програми студентам висвітлюються: поняття й особливості міжнародного публічного права; історія становлення та розвиток міжнародного права; суб'єкти міжнародного права; джерела міжнародного права; право міжнародних договорів; взаємодія міжнародного та

національного права; а також право зовнішніх зносин; право міжнародних організацій; міжнародне право прав людини; міжнародне морське право; право міжнародної відповідальності; міжнародне кримінальне право; міжнародне гуманітарне право та інші галузі міжнародного права.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – засвоєння студентами теоретичних та практичних знань у сфері регулювання міжнародних відносин як на універсальному, так і регіональному рівнях.

Завдання:

- опанування студентами вироблених наукою міжнародного права необхідних теоретичних положень;
- освоєння нормативного матеріалу, що є результатом співробітництва держав та інших суб'єктів міжнародного права;
- ознайомлення із судовою та арбітражною практикою міжнародних органів;
- ознайомлення студентів з методологією отримання інформації щодо різноманітних аспектів міжнародного права, у тому числі за допомогою бібліографії та сучасних технічних засобів (електронних баз даних та Інтернету).

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Теорія права»; «Історія держави і права України».

Кореквізити: «Конституційне право України».

Постреквізити: «Право Європейського Союзу»; «Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та юридична практика».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1. Демонструвати знання ключових понять, принципів, теорій та доктрин міжнародного права.

РН НД 2. Визначати поняття міжнародного публічного права, виокремлювати його специфічні риси порівняно з національним та міжнародним приватним правом.

РН НД 3. Відшуковувати, самостійно вивчати й аналізувати вітчизняну та зарубіжну міжнародно-правову літературу в контексті дослідження актуальних проблем теорії та практики міжнародного права.

РН НД 4. Характеризувати еволюцію та сучасний стан суб'єктів міжнародного права, демонструвати знання тенденцій подальшого розширення кола суб'єктів міжнародного права.

РН НД 5. Демонструвати знання системно-структурної будови міжнародного права, його основних галузей, інститутів та міжгалузевих утворень.

РН НД 6. Демонструвати знання специфіки предмету, принципів, джерел основних галузей міжнародного права, їхніх підгалузей та інститутів.

РН НД 7. Демонструвати знання універсальних та регіональних інституційних та конвенційних механізмів захисту прав людини.

РН НД 8. Здійснювати юридичну кваліфікацію міжнародних протиправних дій та бездіяльності, демонструвати знання основних елементів міжнародного правопорушення, його відмежування від суміжних діянь.

РН НД 9. Здійснювати критичний аналіз судової та арбітражної практики в справах, які стосуються вирішення міжнародних спорів стосовно тлумачення та особливостей застосування міжнародно-правових норм у межах різних галузей міжнародного права.

РН НД 10. Надавати на професійному рівні консультації щодо сутності

й способів міжнародно-правового захисту прав та інтересів суб'єктів міжнародного права.

РН НД 11. Демонструвати здатність відрізняти комбатантів / учасників неміжнародних збройних конфліктів і тих, хто не бере або припинив брати участь у воєнних діях

РН НД 12. Демонструвати здатність розмежувати об'єкти на військові та цивільні; уміння відокремлювати заборонені методи ведення війни, акти тероризму щодо цивільного населення тощо, від правомірних методів ведення збройної боротьби.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)			Самостійна робота (в годинах)
	Теми	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Поняття особливості міжнародного публічного права та	Поняття особливості міжнародного публічного права та	Поняття особливості міжнародного публічного права та	6
2	Суб'єкти міжнародного права	Суб'єкти міжнародного права	Суб'єкти міжнародного права	6
3	Визнання правонаступництва у міжнародному праві і	Визнання правонаступництва у міжнародному праві і	Визнання правонаступництва у міжнародному праві і	4
4	Джерела міжнародного права	Джерела міжнародного права	Джерела міжнародного права	8
5	Право міжнародних договорів	Право міжнародних договорів	Право міжнародних договорів	6
6	Співвідношення міжнародного і національного права та взаємодія	Співвідношення міжнародного і національного права та взаємодія	Співвідношення міжнародного і національного права та взаємодія	6
7	Міжнародне право прав людини	Міжнародне право прав людини	Міжнародне право прав людини	6
8	Право зовнішніх зносин		Право зовнішніх зносин	2
9	Право міжнародної безпеки			2
10	Право міжнародних організацій			4
11	Право Європейського Союзу			2

12	Міжнародне економічне право			2
13	Територія у міжнародному праві		Територія у міжнародному праві	2
14	Міжнародне морське право	Міжнародне морське право	Міжнародне морське право	2
15	Міжнародне повітряне право. Міжнародне космічне право			2
16	Міжнародне екологічне право			2
17	Право розв'язання міжнародних спорів			2
18	Міжнародне правосуддя	Міжнародне правосуддя		4
19	Право міжнародної відповідальності	Право міжнародної відповідальності	Право міжнародної відповідальності	2
20	Міжнародне кримінальне право	Міжнародне кримінальне право	Міжнародне кримінальне право	2
21	Міжнародне гуманітарне право як галузь міжнародного права.	Міжнародне гуманітарне право як галузь міжнародного права.	Міжнародне гуманітарне право як галузь міжнародного права.	6
22	Право Гааги.	Право Гааги.	Право Гааги.	6
23	Право Женев.	Право Женев.	Право Женев.	6
	Усього			90

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Поняття та особливості міжнародного публічного права		138
2	Суб'єкти міжнародного права	Суб'єкти міжнародного права	
3	Джерела міжнародного права	Джерела міжнародного права	
4	Співвідношення та взаємодія міжнародного і національного права		

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, міжнародно-правових актів;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Міжнародне право» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Агресія проти України: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 02.03.2022 р. № ES-11/1. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/3965290>
2. Арбітражний регламент ЮНСИТРАЛ (в редакції 2010 р.). URL: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/ru/arb-rules-revised-r.pdf>
3. Визначення агресії: Резолюція 3314 (XXIX) Генеральної Асамблеї ООН від 14.12.1974 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_001-74#Text
4. Висновок Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України про надання висновку щодо відповідності Конституції України Римському статуту Міжнародного кримінального суду (справа про Римський статут) № 3-в/2001 від

11.07.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003v710-01#Text>

5. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18.04.1961 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048#Text

6. Віденська конвенція про консульські зносини від 24.04.1963 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047#Text

7. Віденська конвенція про охорону озонowego шару від 22.03.1985 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_088#Text

8. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21.03.1986 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a04#Text

9. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text

10. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів та державних боргів від 08.04.1983 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_072#Text

11. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів від 23.08.1978 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185#Text

12. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 14.03.1975 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_254#Text

13. Генеральна угода про тарифи й торгівлю 1994 року (Додаток 1 А до Угоди про заснування Світової організації торгівлі). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_003#n8

14. Гуманітарні наслідки агресії проти України: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 24.03.2022 р. № ES-11/2. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/301/70/PDF/N2230170.pdf?OpenElement>

15. Декларація про державний суверенітет України: прийнята Верховною Радою України від 16.07.1990 р. № 55-XII. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>

16. Декларація Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів від 13.09.2007 р. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_156#Text

17. Декларація про надання незалежності колоніальним країнам і народам від 14.12.1960 р. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_280#Text

18. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй від 24.10.1970 р. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569#Text

19. Договір між Україною та Російською Федерацією про співробітництво у використанні Азовського моря і Керченської протоки від 24.12.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/643_205#Text

20. Договір про Антарктику від 01.12.1959 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_224#Text

21. Договір про заборону випробувань ядерної зброї в атмосфері, у космічному просторі та під водою від 05.08.1963 р. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_376#Text

22. Договір про заборону війни як засобу національної політики (Пакт Бріана–Келлога) від 27.08.1928 р. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_647#Text

23. Договір про заборону розміщення на дні морів і океанів та в його надрах ядерної зброї та інших видів зброї масового знищення від 11.02.1971 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_385#Text

24. Договір про звичайні збройні сили в Європі від 19.11.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_314#Text

25. Договір про нерозповсюдження ядерної зброї від 01.07.1968 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_098#Text

26. Договір про правонаступництво щодо зовнішнього державного боргу та активів Союзу РСР від 04.12.1991 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_155#Text

27. Договір про принципи діяльності держав по дослідженню і використанню космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла, від 27.01.1967 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_480#Text

28. Договір про Шпіцберген від 09.02.1920 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_112#Text

29. Додаткова конвенція про скасування рабства, работоргівлі та інститутів і звичаїв подібних до рабства від 07.09.1956 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_160#Text

30. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977 р. (з поправками від 04.11.1993 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_911#Text

31. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II), від 08.06.1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text

32. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується прийняття додаткової відмітної емблеми (Протокол III) від 08.12.2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g74#Text

33. Домовленість про правила і процедури врегулювання суперечок у рамках СОТ від 15.04.1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_019#Text

34. Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом від 27.01.1997 р. (ETS № 090). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_331#Text

35. Європейська конвенція про взаємну правову допомогу у кримінальних справах від 20.04.1959 р. (ETS № 030). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_036#Text
36. Європейська конвенція про видачу правопорушників від 13.12.1957 р. (ETS № 024) + Протоколи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text
37. Європейська конвенція про визнання правосуб'єктності міжнародних неурядових організацій від 24.04.1986 р. (ETS № 124). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_683#Text
38. Європейська конвенція про громадянство від 06.11.1997 р. (ETS № 166). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_004#Text
39. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню від 26.11.1987 р. (ETS № 126). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_068#Text
40. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж від 20.04.1961 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_069#Text
41. Європейська конвенція про імунітет держав від 16.05.1972 р. (ETS № 074). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_060#Text
42. Європейська конвенція про мирне врегулювання спорів від 29.04.1957 р. (ETS № 023). URL: <https://rm.coe.int/1680064586>
43. Європейська конвенція про незастосування строків давності до злочинів проти людяності та воєнних злочинів від 25.01.1974 р. (ETS № 082). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_125#Text
44. Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами і властями від 21.05.1980 р. (ETS № 106) + Додатковий протокол від 09.11.1995 р. (ETS № 159). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_106#Text
45. Європейська соціальна хартія (переглянута) від 03.05.1996 р. (ETS № 163). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text

46. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15.10.1985 р. (ETS № 122). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text
47. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин від 05.11.1992 р. (ETS 148). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_014#Text
48. Єдина конвенція про наркотичні засоби 1961 року (з доповненнями 1972 року) від 30.03.1961 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_177#Text
49. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12.08.1949 р. (III Женевська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text
50. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
51. Загальний акт про мирне вирішення міжнародних спорів від 26 вересня 1928 р. з поправками, внесеними Генеральною Асамблеєю ООН від 28 квітня 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_f68#Text
52. Заключний акт Ради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055#Text
53. Інструкція про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України: затв. Наказом Міністерства оборони України від 23.03.2017 р. № 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-17#Text>
54. Кіотський протокол до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату від 17.12.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_801#Text
55. Конвенція з примирення і арбітражу в рамках НБСЄ від 15.12.1992 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a11#Text
56. Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права від 10.12.1982 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_057#Text
57. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти

незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин від 20.12.1988 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_096#Text

58. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31.10.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text

59. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15.11.2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text

60. Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морського судноплавства, від 10.03.1988 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_220#Text

61. Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації (Монреаль, 23.09.1971 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_165#Text

62. Конвенція про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами від 02.12.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_162#Text

63. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень від 10.06.1958 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_070#Text

64. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища (Орхуська конвенція) від 25.06.1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015#Text

65. Конвенція про громадянство заміжньої жінки від 29.01.1957 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_158#Text

66. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають невибіркову дію, від 10.10.1980 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_266#Text

67. Конвенція про заборону військового або будь-якого ворожого

використання засобів впливу на природне середовище від 10.12.1976 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_258#Text

68. Конвенція про заборону застосування, накопичення запасів, виробництва і передачі протипіхотних мін та про їхнє знищення від 18.09.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_379#Text

69. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення від 13.01.1993 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_182#Text

70. Конвенція про заборону розробки, виробництва та накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсичної зброї та їх знищення від 10.04.1972 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_054#Text

71. Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі (Гаага, 18.10.1907 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222#Text

72. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього від 09.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_155#Text

73. Конвенція про запобігання та покарання злочинів проти осіб, які користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів, від 14.12.1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_389#Text

74. Конвенція про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту від 14.05.1954 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_157#Text

75. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

76. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 р. (IV Женевська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text

77. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 18.12.1979 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text

78. Конвенція про мирне розв'язання міжнародних зіткнень (Гаага,

18.10.1907 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_938#Text

79. Конвенція про Міжнародні правила запобігання зіткненню суден на морі від 20.10.1972 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_137#Text

80. Конвенція про міжнародну відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами, від 29.03.1972 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_126#Text

81. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію (Чикаго, 07.12.1944 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_038#Text

82. Конвенція про незастосування строків давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства від 26.11.1968 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_168#Text

83. Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті від 25.02.1991 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_272#Text

84. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях від 12.08.1949 р. (I Женевська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151#Text

85. Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі від 12.08.1949 р. (II Женевська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_152#Text

86. Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами від 18.05.1965 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_060#Text

87. Конвенція про права дитини від 20.11.1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text

88. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text

89. Конвенція про права та обов'язки нейтральних держав та осіб у

разі сухопутної війни (Гаага, 18.10.1907 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_193#Text

90. Конвенція про права та обов'язки нейтральних держав у разі морської війни (Гаага, 18.10.1907 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_194#Text

91. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах від 22.01.1993 р. (Мінська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009#Text

92. Конвенція про правопорушення та деякі інші дії, вчинені на борту повітряного судна (Токіо, 14.09.1963 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_244#Text

93. Конвенція про припинення злочину апартеїду та покарання за нього від 30.11.1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_149#Text

94. Конвенція про психотропні речовини від 21.02.1971 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_176#Text

95. Конвенція про рабство від 25 вересня 1926 року із змінами, внесеними Протоколом від 7 грудня 1953 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_161#Text

96. Конвенція про режим проток (Монтьрьо, 20.07.1936 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_228#Text

97. Конвенція про режим судноплавства на Дунаї від 18.08.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_175#Text

98. Конвенція про скорочення безгромадянства від 30.08.1961 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_240#Text

99. Конвенція про спеціальні місії від 08.12.1969 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_092#Text

100. Конвенція про статус апатридів від 28.09.1954 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_232#Text

101. Конвенція про статус біженців від 28.07.1951 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011#Text

102. Конвенція про фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок від 03.03.1980 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_024#Text
103. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, від 10.12.1984 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text
104. Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму від 16.05.2005 р. (CETS № 196). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_712#Text
105. Конвенція, що регулює деякі питання, пов'язані з колізією законів про громадянство, від 12.04.1930 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_218#Text
106. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
107. Консульський статут України: затв. Указом Президента України від 02.04.1994 р. № 127/94. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127/94#Text>
108. Консультативний висновок Міжнародного Суду ООН у справі щодо Косово (до питання про право націй на самовизначення) від 22.07.2010 р. URL: <https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/141/141-20100722-ADV-01-00-EN.pdf>
109. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією від 27.01.1999 р. (ETS 173). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text
110. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III (ст. 10). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
111. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI (ст. 541–614). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
112. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (Будапештський

- меморандум) від 05.12.1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_158#Text
113. Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом від 15.12.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_374#Text
114. Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців від 04.12.1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_103#Text
115. Міжнародна конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден (Гаага, 16.12.1970 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_167#Text
116. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму від 09.12.1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_518#Text
117. Міжнародна конвенція про захист прав всіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей від 18.12.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_203#Text
118. Міжнародна конвенція про захист усіх осіб від насильницьких зникнень від 20.12.2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text
119. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації від 07.03.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_105#Text
120. Міжнародна конвенція щодо боротьби з підробкою грошових знаків від 20.04.1929 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_589#Text
121. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
122. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
123. Очевидне, грубе і невинуватене порушення Гельсінських принципів Російською Федерацією: Резолюція Парламентської Асамблеї ОБСЄ від 01.07.2014 р. URL:

<https://web.archive.org/web/20190516201542/https://www.oscepa.org/documents/annual-sessions/2014-baku/declaration-2/2540-2014-baku-declaration-eng/file>

124. Паризька угода від 12.12.2015 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_161#Text

125. Паризька хартія для нової Європи від 21.11.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_058#Text

126. Партнерство заради миру. Рамковий документ від 10.01.1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_001#Text

127. Північноатлантичний договір від 04.04.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_008#Text

128. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 р. № 3393-VI (ст. 2 і 8). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text>

129. Погіршення становища в галузі прав людини в Україні внаслідок російської агресії: Резолюція Ради з прав людини ООН від 12.05.2022 р. № A/HRC/RES/S-34/1. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/3976159?ln=ru>

130. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні: затв. Указом Президента України від 10.06.1993 р. № 198/93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198/93#Text>

131. Положення про закордонні дипломатичні установи України: затв. Указом Президента України від 15.03.2021 р. № 99/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/99/2021#Text>

132. Положення про Міністерство закордонних справ України: затв. Указом Президента України від 30.04.2016 р. № 281. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-2016-п#Text>

133. Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.1994 р. № 422. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/422-94-п#Text>

134. Про без'ядерний статус України: Заява Верховної Ради України від 24.10.1991 р. № 1697-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697->

[12#Text](#)

135. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 р. № 3671-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>

136. Про визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду щодо скоєння злочинів проти людяності та воєнних злочинів вищими посадовими особами Російської Федерації та керівниками терористичних організацій «ДНР» та «ЛНР», які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян: Заява Верховної Ради України від 04.02.2015 р. № 145-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/145-19>

137. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16.05.1995 р. № 162/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/162/95-вр#Text>

138. Про державний кордон України: Закон України від 04.11.1991 р. № 1777-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text>

139. Про дипломатичну службу: Закон України від 07.06.2018 р. № 2449-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19#Text>

140. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 р. № 1706-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>

141. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 01.07.2010 р. № 2411-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>

142. Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя: постанова Пленуму Верховного Суду України від 01.11.1996 р. № 9. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-96#Text>

143. Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя: постанова Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ від 19.12.2014 р. № 13. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-14#Text>

144. Про корінні народи України: Закон України від 01.07.2021 р. № 1616-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1616-20#Text>

145. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>

146. Про національне центральне бюро Інтерполу в Україні: постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.1993 р. № 220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-93-п#Text>

147. Про порядок ратифікації Угоди між Україною та Російською Федерацією про врегулювання питань правонаступництва щодо зовнішнього державного боргу та активів колишнього СРСР: Постанова Верховної Ради України від 19.02.1997 р. № 86/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86/97-вр#Text>

148. Про правонаступництво України: Закон України від 12.09.1991 р. № 1543-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1543-12#Text>

149. Проблема мілітаризації АР Крим та м. Севастополь (Україна), а також частин Чорного і Азовського морів: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 09.12.2021 р. № 76/70. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N21/386/25/pdf/N2138625.pdf?OpenElement>

150. Протокол про заборону застосування на війні задушливих, отруйних або інших подібних газів та бактеріологічних засобів від 17.06.1925 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_198#Text

151. Протокол щодо статусу біженців від 31.01.1967 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_363#Text

152. Рамкова конвенція ООН про зміну клімату від 09.05.1992 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_044#Text

153. Рамкова конвенція про захист прав національних меншин від 01.02.1995 р. (ETS 157). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_055#Text

154. Римський статут Міжнародного кримінального суду від 17.07.1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text

155. Рішення Ради глав держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав (про правонаступництво щодо договорів, які становлять взаємний інтерес, державної власності, державних архівів, боргів та активів колишнього СРСР) від 20.03.1992 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_230#Text

156. Рішення у справі Міжнародного Суду ООН про делімітацію у Чорному морі (Румунія проти України) від 03.02.2009 р. URL: <https://www.icj-cij.org/en/case/132>

157. Рішення у справі Міжнародного Суду ООН «Справа Ноттебома» (Ліхтенштейн проти Гватемали) від 05.04.1955 р. URL: <https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/18/018-19550406-JUD-01-00-EN.pdf>

158. Руководство по международным договорам. Подготовлено Договорной секцией Управления по правовым вопросам Организации Объединенных Наций. Нью-Йорк, 2002. 55 с. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/treaty_handbook.pdf

159. Сеульська конвенція про заснування Багатостороннього агентства з гарантій інвестицій від 11.10.1985 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_268#Text

160. Ситуація з правами людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополь, Україна: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 02.08.2021 р. № 76/260. URL: <https://undocs.org/Home/Mobile?FinalSymbol=A%2F76%2F260&Language=E&DeviceType=Desktop&LangRequested=False>

161. Статті про відповідальність міжнародних організацій, прийняті резолюцією ГА ООН 66/100 від 09.12.2011 р. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N11/464/82/PDF/N1146482.pdf?OpenElement>

162. Статут Міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерполу) від 13.06.1956 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_142#Text

163. Статут Організації Об'єднаних Націй та Міжнародного Суду ООН від 26.06.1945 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text
164. Статут Ради Європи від 05.05.1949 р. (ETS № 001). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001#Text
165. [Статьи об ответственности государств 2001 года с комментариями](#). Доклад Комиссии международного права ООН, принятый на 53 сессии. Официальные отчеты 56 сессии, Дополнение №10 (A/56/10).
166. Територіальна цілісність України: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 27.03.2014 р. № 68/262. URL: <https://undocs.org/ru/A/RES/68/262>
167. Угода між Україною і Російською Федерацією про врегулювання питань правонаступництва стосовно зовнішнього державного боргу та активів колишнього Союзу РСР від 09.12.1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/643_055#Text
168. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 21.03.2014 р. та від 27.06.2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
169. Угода про заснування Світової організації торгівлі від 15.04.1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_342#Text
170. Угода про незаконний обіг на морі, укладена на виконання статті 17 Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з незаконним обігом наркотичних засобів та психотропних речовин від 31.01.1995 р. (ETS № 156). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_045#Text
171. Угода про першочергові заходи щодо захисту жертв збройних конфліктів від 24.09.1993 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_037#Text
172. Угода про правонаступництво щодо державних архівів колишнього Союзу РСР від 06.07.1992 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_704#Text

173. Факультативний протокол від 16.12.1966 р. до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_086#Text

174. Факультативний протокол від 10.12.2008 р. до Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_i50#Text

175. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини, що стосується участі дітей в збройних конфліктах, від 07.09.2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_795#Text

176. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору від 09.07.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_002#Text

177. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією від 04.11.1999 р. (ETS № 174). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text

178. Agreement between the Holy See and the Italian Republic. Modifications to the Lateran Concordat. Signed on 18 February 1984. URL: <https://www.concordatwatch.eu/modifications-to-the-lateran-concordat-1984-text--t39221>

179. Allegations of Genocide under the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Ukraine v. Russian Federation). Order of 16 March 2022. Request for the indication of provisional measures. URL: <https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/182/182-20220316-ORD-01-00-EN.pdf>

180. Charter of Fundamental Rights of the European Union. *OJ C 326*, 26.10.2012, p. 391–407. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012P%2FTXT>

181. Consolidated version of the Treaty on European Union. *OJ C 202*, 7.6.2016, p. 15–45. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016M/TXT&from=EN>

182. Consolidated version of the Treaty on the functioning of the European Union. *OJ C 202*, 7.6.2016, p. 1–388. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016E/TXT&from=EN>

183. Convention on Rights and Duties of States adopted by the Seventh International Conference of American States. Signed at Montevideo, December 26th, 1933. P. 19–31. URL: <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/LON/Volume%20165/v165.pdf>

Основна література

1. Антонович М. Міжнародне право: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 379 с.
2. Баймуратов М. О. Міжнародне публічне право: підручник. Київ, Одеса: Фенікс, 2018. 760 с.
3. Буткевич О. В. Історія міжнародного права: підручник. Київ: Ліра-К, 2013. 416 с.
4. Витцтум В. Г. Международное право: учебник / пер. с нем. Москва: Инфотропик Медиа, 2015. 1072 с.
5. Гердеген М. Міжнародне право: підручник / пер. з нім. Київ: К.І.С., 2011. 516 с.
6. Дмитрієв А. І., Муравйов В. І. Міжнародне публічне право: навч. посіб. / відп. ред. Ю. С. Шемшученко, Л. В. Губерський. Київ: Юрінком Інтер, 2001. 638 с.
7. Енциклопедія міжнародного права: у 3 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко, В. Н. Денисов (співголови) та ін. Київ: Академперіодика, 2014–2019.
8. Маланчук П. Вступ до міжнародного права за Ейкхерстом / пер. з англ. Харків: Консум, 2000. 592 с.
9. Міжнародне право: навч. посіб. / за ред. М. В. Буроменського. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 336 с.
10. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / за ред. В. Г.

Буткевича. Київ: Либідь, 2002. 608 с.

11. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. / за заг. ред. В. В. Мицика. Харків: Право, 2018–2019.

12. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / за заг. ред. В. Ф. Антипенка. Київ: НАУ, 2012–2013.

13. Міжнародне публічне право: підручник / за ред. В. М. Репецького. Київ: Знання, 2012. 437 с.

14. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посіб. для підготовки до зовн. незалеж. оцінювання / за заг. ред. Т. Л. Сироїд. Харків: Бровін О. В., 2018. 290 с.

15. Нгуен Куок Динь, Патрик Дайе, Алэн Пелле. Международное публичное право: в 2-х т. / пер. с фр. Киев: Сфера, 2000–2001.

16. Тарасов О. В. Суб'єкт міжнародного права: проблеми сучасної теорії. Харків: Право, 2014. 512 с.

17. Теліпко В. Е., Овчаренко А. С. Міжнародне публічне право: навч. посіб. за заг. ред. В. Е. Теліпко. Київ: Центр учбо. літ., 2010. 608 с.

Додаткова література

1. Аббакумова Д. В. Комітет Міністрів Ради Європи: міжнародно-правова природа та повноваження: монографія. Харків: Право, 2016. 256 с.

2. Аббакумова Д. В. Членство в Раді Європи та захист прав людини. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 3. С. 439–445. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2020/108.pdf

3. Андрейченко С. С. Концепція атрибуції поведінки держави в міжнародному праві. Одеса: Фенікс, 2015. 578 с.

4. Бойко І. С. Міжнародне прецедентне право: теорія та практика (рішення Міжнародного Суду ООН щодо морських територіальних просторів). *Право і суспільство*. 2017. № 6/2017. С. 199–204. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2017/6_2017/part_1/35.pdf

5. Буроменский М. В. Политические режимы государств в

международном праве (Влияние международного права на политические режимы государств). Харьков: Ксилон, 1997. 244 с.

6. Буроменський М. В. Міжнародне право на тлі викликів ХХІ століття. *Актуальні проблеми сучасного міжнародного права*: матеріали І Харк. міжнар.-прав. читань, присвяч. пам'яті проф. М. В. Яновського і В. С. Семенова (м. Харків, 27 листоп. 2015 р.): у 2 ч. Харків, 2015. Ч. 1. С. 5–17. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/9785>

7. Галан В. О., Маринів І. І. Вплив принципу недискримінації на набуття членства в ЄС: довгий шлях Туреччини. *Юридичний науковий електронний журнал*. Запоріжжя. 2021. Вип. 3. С. 354–360. URL: http://lsej.org.ua/3_2021/92.pdf

8. Галан В. О., Фоміна С. В. Межі правової регламентації політики ЄС у сфері охорони здоров'я: права людини, вакцинація і Covid. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. Одеса. 2021. Том 29. С. 61–77. DOI: <https://doi.org/10.32837/npuola.v28i29.717>

9. Головатий С. П. Про людські права: лекції. Київ: Дух і Літера, 2016. 760 с.

10. Гусейнов Л. Г. Международная ответственность государств за нарушения прав человека. Киев: Ин-т государства и права НАН Украины, 2000. 316 с.

11. Задорожний А. В. Оправдать любой ценой. Агрессивная война Российской Федерации против Украины и трансформация российского видения международного права. Київ: К.І.С., 2016. 455 с.

12. Задорожній О. В. Анексія Криму – міжнародний злочин. Київ: К.І.С., 2015. 576 с.

13. Задорожній О. В. Генеза міжнародної правосуб'єктності України. Київ: К.І.С., 2014. 687 с.

14. Задорожній О. В. Порухення агресивною війною Російської Федерації проти України основних принципів міжнародного права. Київ: К.І.С., 2015. 712 с.

15. Задорожній О. В. Правомірні підстави зміни належності державної території за сучасним міжнародним правом і анексія Криму Російською Федерацією. *Держава і право. Юридичні науки*. 2015. Вип. 67. С. 384–394. URL: <http://idpnan.org.ua/files/derjava-i-pravo.-yuridichni-nauki.-vipusk-67-2015.pdf>
16. Ідея порівняльного міжнародного права: pro et contra: збірник наук. пр. на честь іноземного члена НАН України та НАПрН України Уільяма Елліотта Батлера. Київ, Львів: Ліга-прес, 2015. 536 с.
17. Кудас І. Б. Міжнародна Фінансова Корпорація як глобальний інститут розвитку. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. Вип. 4. С. 803–814. URL: http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/PAP-4_2020.pdf
18. Кудас І. Б. Регіональні банки розвитку: міжнародно-правові аспекти діяльності. *Теорія і практика правознавства*. 2019. Вип. 2(16). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/186108>
19. Кулеба Д. І. Участь України в міжнародних організаціях. *Правова теорія і практика*. Київ: Проміні, 2007. 304 с.
20. Кулько А. В. Міжнародно-правовий режим Дунаю: минуле, сьогодення, майбутнє / за ред. О. В. Задорожнього. Київ: Фенікс, 2011. 265 с.
21. Лисик В. М. Правовий статус Міжнародного комітету Червоного Хреста у міжнародному праві. Одеса: Фенікс, 2012. 208 с.
22. Марусяк О. В. Анексія Криму Російською Федерацією як злочин агресії проти України: міжнародно-правові аспекти. Чернівці: Місто, 2016. 220 с.
23. Медведєва М. О. Теоретичні та практичні аспекти реалізації міжнародно-правових норм у галузі охорони навколишнього середовища. Київ: Фенікс, 2012. 479 с.
24. Мельник С. А. Односторонние акты государств в современном международном праве. Одесса: Фенікс, 2011. 336 с.
25. Мельник А. Я. правонаступництво України щодо міжнародних договорів СРСР. Київ: Юрид. думка, 2005. 424 с.

26. Мережко А. А. История международно-правовых учений: учеб. пособие. Київ: Таксон, 2006. 494 с.
27. Міжнародне гуманітарне право: посібник / [О. О. Войтенко, М. М. Гнатовський, Т. Р. Короткий, А. О. Кориневич, В. М. Лисик, О. Р. Поєдинок, Н. В. Хендель]; за ред. Т. Р. Короткого. Київ-Одеса: Українська гельсінська спілка з прав людини, Фенікс, 2016–2017. 145 с.
28. Міжнародне право ХХІ століття: сучасний стан та перспективи розвитку (до 60-річчя проф. В. М. Репецького) / М. М. Микієвич, М. В. Буроменський, В. В. Гутник та ін.; за ред. М. М. Микієвича. Львів: ЛА «Піраміда», 2013. 320 с.
29. Міжнародний і національний захист прав людини та права біженців: навч. посіб. / за ред. М. В. Буроменського. Харків. 2004. 198 с.
30. Мякота О. В. Международно-правовое регулирование государственной границы Украины со странами – членами Европейского Союза. *Legea și viața*. 2015. № 5\4. С. 57–61. URL: <http://www.legeasiviata.in.ua/archive/2015/5-4/14.pdf>
31. Мякота О. В. Международно-правовое регулирование государственной границы Украины со странами – участницами Содружества Независимых Государств. *Национальный юридический журнал: теория и практика*. 2015. № 3. Т. 2. С. 103–108. URL: http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2015/3/part_2/22.pdf
32. Нанарова О. О. Механізми міжнародно-правового регулювання глобальної зміни клімату за Паризькою угодою. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2021. № 7 (43). Vol. 2. С. 115–121. URL: <http://kelmczasopisma.com/en/jornal/65>
33. Нуруллаєв І. С. о. Міжнародно-правове співробітництво у боротьбі зі злочинністю (сучасні особливості та основні тенденції розвитку): монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 520 с.
34. Репецький В. М. Дипломатичне і консульське право: підручник. Львів: Більбос, 2002. 352 с.

35. Ржевська В. С. Право держави на самооборону і міжнародна безпека. Київ: Промені, 2005. 254 с.
36. Сенаторова О. В. «Міжнародний кримінальний суд: в чому проблеми юрисдикції щодо війни в Україні та як їх вирішити?» // сайт Центру Міжнародного Гуманітарного Права і Перехідного Правосуддя. 28 жовтня 2020 р. URL: <https://ihlaw.org/mizhnarodnyj-kryminalnyj-sud-ukrayina/>
37. Сенаторова О. В. Права людини і збройні конфлікти: навч.-метод. посібн. Київ: Видавництво «ФОП Голембовська О.О.», 2018. 208 с.
38. Сіваш О. М. Кодифікація Комісією міжнародного права норм міжнародно-правової відповідальності. *Форум права*. 2017. № 4. С. 227–233. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2017_4_37
39. Сіваш О. М. Міжнародно-правова регламентація недоторканості приміщень дипломатичних представництв. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2019. № 59. С. 215–219.
40. Сіваш О. М. Статус членів родини дипломатичного агента за Віденською конвенцією про дипломатичні зносини і національним правом України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 8. С. 437–451. URL: http://lsej.org.ua/8_2020/131.pdf
41. Сорокун В. М. Міжнародно-правовий захист права на свободу совісті та віросповідання. Харків: Константа, 2010. 252 с.
42. Сорокун В. М. Імплементация міжнародних договірних зобов'язань у сфері захисту права на свободу совісті та віросповідання в українському законодавстві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 8. С. 584–591. URL: http://lsej.org.ua/8_2022/133.pdf
43. Стешенко В. М. Еволюція і сучасний стан інституту оренди території у міжнародному публічному праві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 6. С. 403–408. URL: http://lsej.org.ua/6_2017/119.pdf

44. Стещенко В. М. Міжнародно-правова характеристика Будапештського меморандуму 1994 року. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 6. С. 251–254. URL: http://lsej.org.ua/6_2016/70.pdf
45. Стещенко В. М. Правовий захист прав дітей та підлітків і безпечний інформаційний простір: навч. посіб. 2-ге вид., змін. Харків: Право, 2019. 392 с.
46. Сучасні проблеми міжнародного права. Liber Amicorum до 60-річчя проф. М. В. Буроменського: монографія / авт. кол.; за ред. В. М. Репецького, В. В. Гутника. Львів; Одеса: Фенікс, 2017. 564 с.
47. Тарасов О. В. Нарис історії харківської школи міжнародного права. *Український часопис міжнародного права*. 2018. № 1. С. 17–34. URL: http://jusintergentes.com.ua/index.php?option=com_k2&view=item&id=264:1-2018&Itemid=149&lang=uk
48. Тарасов О. В. Персонологічний вимір динамічних змін міжнародного права. *Міжнародне право у світі динамічних змін: контури майбутнього міжнародного правопорядку*: колект. монографія / наук. ред. В. Репецький, І. Земан, В. Гутник. Львів, Дрогобич: Коло, 2021. С. 75–88.
49. Тарасов О. В. Співвідношення правових систем у контексті конституційної реформи: деякі питання методології. *Український часопис міжнародного права*. 2015. Спецвипуск: Міжнародне право і Конституція України. С. 7–11. URL: https://jusintergentes.com.ua/index.php?option=com_k2&view=item&id=236:mp-constitution&Itemid=183&lang=uk
50. Тарасов О. В. Структура міжнародно-правової реальності. *Філософія права і загальна теорія права*. 2019. № 1. С. 168–174. URL: <http://phtl.nlu.edu.ua/article/view/186751>
51. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: компендіум / О. В. Сердюк, Ю. В. Щокін, І. В. Яковюк та ін.; за заг. ред. О. В. Сердюка, І. В. Яковюка. 2-ге вид., допов. Харків: Право, 2019. 404 с.

52. Терещенко О. В. Актуальні питання міжнародного правосуддя. *Юридична наука*. № 1(55)/2016. С. 40–48. URL: <https://legal.nam.edu.ua/journal/n-1-2016.pdf>
53. Толстенко Ю. О., Головка Є. О. До проблеми міжнародної правосуб'єктності транснаціональних корпорацій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 48. Том 2. С. 178–181.
54. Толстенко Ю. О., Мулява О. О., Здоровцова О. Ю. Дотримання Європейської конвенції про захист прав та свобод під час COVID-19. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 4. С. 649–652. URL: http://lsej.org.ua/4_2021/4_2021.pdf
55. Толстенко Ю. О., Приблуда П. М., Власенко М. В. Проблеми евтаназії: практика Європейського суду з прав людини. *Юридична Україна*. 2021. № 3. URL: <http://yu.yuricom.com/nomer-03-2021/>
56. Українська революція гідності, агресія РФ і міжнародне право / Антонович М. М. та ін.; Укр. асоц. міжнар. права. Київ: К.І.С., 2014. 712 с.
57. Христова Г. О. Позитивні зобов'язання держави у сфері прав людини: сучасні виклики: монографія. Харків: Право, 2018. 680 с.
58. Шварцева М. І. Місце та значення Парламентської Асамблеї в системі органів Ради Європи. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2013. № 27. С. 588–598.
59. Шевчук С. В. Судовий захист прав людини: Практика Європейського суду з прав людини у контексті західної правової традиції. 2-ге вид., випр. і допов. Київ: Реферат, 2007. 848 с.
60. Abbakumova D. The role of the World Bank and the IMF in the international financial system and the human rights sphere. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2019. Vol. 5, No. 4. P. 25–34. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/700/pdf> (Web of Science Core Collection)
61. Barabash I. H., Serdiuk O. V., Steshenko V. M. (2020) Ukraine in

European Human Rights Regime: Breaking *Path Dependence* from Russia. In: Ramiro Troitiño D., Kerikmäe T., de la Guardia R., Pérez Sánchez G. (eds) *The EU in the 21st Century*. Springer, Cham. pp. 247–270. Print ISBN978-3-030-38398-5. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-38399-2_14#citeas (Scopus).

62. Halan V. O., Kozin S., Zolotukhina L., Kovach D., Tuliantseva V. Rule of Law and legality as key principles of protection of labor rights of migrant in Ukraine. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. Vol. 24, Issue 4. 2021. P. 1–7. URL: <https://www.abacademies.org/articles/rule-of-law-and-legality-as-key-principles-of-protection-of-labor-rights-of-migrants-in-ukraine-10806.html> (Scopus).

63. Kudas, I. B. (2020). Modern architecture of the international financial system. *Problems of Legality*. (151), 166–179. DOI: <https://doi.org/10.21564/2414-990x.151.217409>

64. Lukianov, D. V., Steshenko, V. M., Ponomarova, H. P. (2021). Freedom of expression and Islam: Charlie Hebdo's lessons. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 28(1), p. 61–70. URL: <http://visnyk.kh.ua/uk/article/svoboda-virazhennya-poglyadiv-ta-islam-uroki-charlie-hebdo> (Scopus).

65. Osaulenko A., Tarasov O., Turchyna M., Sviderska N., Doroshchuk N. (2022). Features of correlation between the rules of international and national law. *Amazonia Investiga*, Vol. 11. Issue 52. pp. 135–141. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.52.04.14> (Web of Science Core Collection).

66. Serdiuk, O. V., & Grabchak, G. V. (2021). Problematic issues of submitting of counterclaims in International centre for settlement of investment disputes. *Problems of Legality*, (155), 238–253. <https://doi.org/10.21564/2414-990X.155.239558>

67. Teremetskyi V. Duliba Y., Drozdova O., Zhukovska L., Sivash O., Dziuba I. Access to Justice and Legal Aid for Vulnerable Groups: New Challenges Caused by the Covid-19 Pandemic. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory*

Issues. 2021. Vol: 24. Issue: 1S. URL: <https://pesquisa.bvsalud.org/global-literature-on-novel-coronavirus-2019-ncov/resource/pt/covidwho-1371186>
(Scopus).

Інтернет-ресурси

1. Європейський Союз – https://european-union.europa.eu/index_en
2. Координатор проєктів ОБСЄ в Україні – <https://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine>
3. НАТО – <https://www.nato.int/>
4. ОБСЄ – <https://www.osce.org>
5. ООН – <https://www.un.org>
6. Офіс Ради Європи в Україні – <https://www.coe.int/uk/web/kyiv>
7. Представництво ЄС в Україні – https://eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/index_uk.htm
8. Представництво НАТО в Україні – <https://www.nato.int/cps/uk/natohq/172836.htm>
9. Представництво ООН в Україні – <https://ukraine.un.org/uk>
10. Рада Європи – <https://www.coe.int/en/web/portal/home>
11. Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ в Україні – <https://www.osce.org/uk/special-monitoring-mission-to-ukraine>
12. Стислий виклад рішень і консультативних висновків Міжнародного Суду ООН
13. Тексти договорів Ради Європи – <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list>
14. Тексти договорів ООН – <https://treaties.un.org>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри міжнародного права. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/217-kafedra-mizhnarodnoho-prava.html>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога – дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародне право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової

системи.

Поточний контроль знань включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирьохбальною шкалою (0, 0,5; 1; 1,5);

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів, у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної роботи. Індивідуальна робота студента може бути таких видів: підготовка та опублікування тез доповіді на науковій конференції; підготовка рефератів, доповідей чи есе з вузькоспеціалізованої проблематики та їх презентація на відповідному практичному занятті; участь у роботі студентського наукового гуртка (проблемної групи) з міжнародного права, студентських конкурсів, олімпіадах; анотація прочитаної додаткової літератури; складання бібліографічного опису літератури тощо.

Вибір студентами видів індивідуальної роботи відбувається за власними науковими інтересами та попереднім узгодженням з викладачем. Завдання для індивідуальної роботи студенти отримують на початку навчального семестру.

Організацію, контроль та оцінку якості виконання індивідуальної роботи студентів здійснює викладач, який веде практичні заняття у студентській навчальній групі. Результати індивідуальної роботи оцінюються не пізніше ніж за 15 днів до початку екзаменаційної сесії, під час якої студенти мають скласти іспит з навчальної дисципліни «Міжнародне право».

За індивідуальну роботу студент може отримати максимально 4 бали.

Індивідуальна робота оцінюється в залежності від обраної форми та якості її виконання:

– підготовка та опублікування тез доповіді на науковій конференції (4-5 сторінок) – 4 бали;

– підготовка та опублікування тез доповіді на науковій конференції (до 3 сторінок) – 3 бали;

– підготовка доповідей чи есе з вузькоспеціалізованої проблематики та їх презентація на відповідному практичному занятті – 2 бали.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є іспит. Мінімальна кількість балів задля допуску до іспиту – 25 балів.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90–100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80–89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75–79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70–74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60–69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35–59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0–34